

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/244846,Uroczystosci-w-Dniu-Walki-i-Meczenstwa-Wsi-Polskiej-Liszki-12-lipca-2026.html>
06.07.2026, 23:50

Uroczystości w Dniu Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej - Liszki, 12 lipca 2026

Wojewoda małopolski, Oddział IPN w Krakowie i wójt gminy Liszki (pow. krakowski)
zapraszają na uroczystości w Dniu Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej, 12 lipca 2026 r.

12.07.2026

DZIEŃ WALKI I MĘCZEŃSTWA WSI POLSKIEJ

Wojewoda Małopolski **dr inż. Krzysztof Jan Klęczar**
Dyrektor Oddziału IPN w Krakowie **dr hab. Filip Musiał**
Wójt Gminy Liszki **Wojciech Starowicz**

zapraszają na

**uroczystości upamiętniające ofiary
niemieckich zbrodni na mieszkańcach
wsi polskiej**

12 VII 2026

11.30 – msza św. w kościele parafialnym w Liszkach

12.30 – uroczystości na cmentarzu parafialnym
przy mogile ofiar niemieckiej pacyfikacji



Program uroczystości w Liszkach

- 11.30 – msza św. w kościele parafialnym
- 12.30 – uroczystości na cmentarzu parafialnym, przy mogile ofiar niemieckiej pacyfikacji

Pacyfikacja Michniowa

12 lipca 1943 r. niemieccy okupanci rozpoczęli pacyfikację wsi Michniów w woj. świętokrzyskim. Mieszkańcy, za pomoc niesioną partyzantom, zostali w ciągu dwóch dni w okrutny sposób wymordowani, a miejscowość spalona. W 2017 r. Sejm ustanowił 12 lipca Dniem Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej.

Pacyfikacja Liszek

Zaledwie trzy dni po pacyfikacji pobliskiego Kaszowa, 4 lipca 1943 r. Niemcy przeprowadzili podobną operację w podkrakowskiej wsi Liszki. Zbrodnia miała niemal identyczny przebieg, a jej wykonawcami byli funkcjonariusze policji bezpieczeństwa i służby bezpieczeństwa (gestapo) z Krakowa, kierowani m.in. przez SS-Untersturmführera Heinricha Balba i SS-Sturmscharführera Ericha Vollbrechta, a także niemiecka żandarmeria. Jako odpowiedzialnego za akcję wskazuje się także niemieckiego starostę (Kreishauptmanna) dr. Alberta Schaara.

W nocy z 3 na 4 lipca 1943 r. Niemcy otoczyli kordonem całe Liszki. Następnie przeprowadzili w domostwach rewizje i po wyprowadzeniu Polaków na łąkę, dokonali ich selekcji. Wszystkim rozkazali leżeć nieruchomo twarzą do ziemi. Do zatrzymanych dołączono także ludzi z sąsiednich wiosek, zmierzających na niedzielną mszę świętą do kościoła w Liszkach. Spośród leżących na ziemi wybierano pojedyncze osoby, które kierowano na brutalne przesłuchania do pobliskiej stodoły. Świadkowie zapamiętali przeraźliwe odgłosy bicia i jęki torturowanych, których Niemcy wieszali za związane na plecach ręce i bili po całym ciele.

Pacyfikacja trwała kilkanaście godzin. Pod koniec dnia jeden z wyższych oficerów niemieckich rozkazał, by wszyscy spędzeni na łąkę powstali i wysłuchali jego przemówienia. Oznajmił wówczas, że przesłuchane osoby zostaną rozstrzelane z powodu przynależności lub sprzyjania „bandom” występującym przeciwko władzom okupacyjnym. Następnie jeden z niemieckich funkcjonariuszy przeszedł wśród leżących na wzgórzu Maciejówka i zamordował strzałem w tył głowy 30 osób. Zginęło wówczas 27 mężczyzn i 3 kobiety. Po zakończeniu egzekucji rozkazano pozostałym przy życiu Polakom złożyć ślubowanie, że nie będą w przyszłości angażowali się w działalność antyniemiecką. Okupanci nałożyli również na wieś kontrybucję oraz podpalili część zabudowań, zakazując gaszenia pożaru. Następnie rozkazano wybranym mężczyznom wykopać rów, do którego wrzucono ciała ofiar zbrodni.

Po ustąpieniu Niemców w 1945 r. zarządzono ekshumację ofiar pacyfikacji Liszek. Ciała pochowano w zbiorowej mogile na cmentarzu parafialnym.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kraków

II wojna światowa

Zapowiedź